Dosarul nr. 1-25024538-05-21rji-15042024

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Leonid Turculeț

CURTEA DE APEL SUD

D E C I Z I E
în numele Legii

22 mai 2025 **municipiul Cahul**

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
Având în componența sa:
Președintele completului de judecată **Vitalie MOVILĂ**
Judecătorii **Inga GORLENCO și Evgheni BANCOV**

a judecat în absența părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către Ursachi Serghei împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 18 martie 2025, pronunțată în cauza, la plângerea condamnatului Ursachi Serghei, împotriva Instituțiilor Penitenciare din Republica Moldova referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului,

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei.

La data de 24.02.2025 în Judecătoria Cahul, sediul Central a fost înregistrată spre examinare plângerea condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei deținut în P-5 Cahul, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, înaintată în condițiile art. 4732 CPP.

Prin Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 26 martie 2025 s-a dispus:

Nu se dă curs plângerii condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, înaintată în condițiile art. 473^2 Cod de procedură penală.

Se solicită condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei să indice în plângerea care o înaintează: - perioada la care se referă pretinsa încălcare invocată de către el și locul unde ar fi avut aceasta; - descrierea detaliată a condițiilor materiale care, în opinia sa, afectează grav drepturile sale; - să precizeze care sunt solicitările în vederea obligării administrației instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate; - să prezinte, drept anexe la plângere, în cazul în care aceste înscrisuri există, explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante, după caz; - să prezinte dovada expedierii unei copii de pe plângerea motivată şi a celorlalte materiale către instituția penitenciară în care execută pedeapsa la momentul înaintării plângerii.

Oferă condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei pentru lichidarea neajunsurilor menționate, termenul de 10 zile, termen care se calculează din momentul recepționării prezentei încheieri. Explică condamnatului/prevenitului, că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, plângerea sa va fi respinsă ca inadmisibilă.

Încheierea judecătorului de instrucție.

Prin Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 18 martie 2025 s-a dispus:

Se respinge ca inadmisibilă plîngerea lui Ursachi Serghei împotriva condițiilor de detenție.

Solicitarea recurentului condamnatului Ursachi Serghei.

Legalitatea încheierii judecătorului de instrucție a fost contestată cu recurs la data de 31 martie 2025 de către condamnatul Ursachi Serghei, prin care a manifestat dezacord cu încheierea pronunțată.

În motivarea recursului condamnatul Ursachi Serghei a invocat că, solicită să fie constatat faptul încălcării condițiilor de detenție în P-5 Cahul pentru perioada de timp din data ultimei hotărâri judecătoreşti pentru încălcarea condițiilor de detenție până prezent. În temeiul art. 385, 473 Cod de procedură penală, jurisprudența Curții Europene de Drepturilor Omului, inclusiv art. 3 CEDO pentru apărarea drepturilor şi libertăților fundamentale, prevederile Convenției împotriva torturii şi altor pedepse sau tratamente crude, inumane şi degradante, Rezoluția ONU din 10.12.1984 nr. 39/46 solicită să fie stabilit faptul că, pe toată durata aflării sale în P-5 Cahul, a fost deținut în condiții inumane, periculoase pentru viață şi sănătate. Camera detenției sale nu corespunde normelor necesare şi anume suprafața metrilor pătrați nu corespunde normelor de 4 metri pătrați pentru un condamnat. Numărul condamnaților şi locurilor de dormit depăşeşte normele admise, mai mult decât atât, tot inventarul din cameră şi bagajele personale ale deținuților sunt amplasate în aşa mod încât deplasarea prin cameră devine imposibilă din cauza lipsei spațiului liber. În rezultat, este nevoit să petreacă cea mai mare parte a timpului pe locul de dormit. Pereții şi podeaua camerei nu au niciun fel de acoperire, motiv pentru care nu este posibilă menținerea camerei, a lucrurilor personale, a obiectelor de uz zilnic şi a lenjeriei de pat în condiții curate şi igienice, din cauza prafului de ciment şi beton care se desprinde constant şi pe care este nevoit să-l respire. Din cauza temperaturii necorespunzătoare în cameră, nivelul de umiditate şi frig este în permanență ridicat, ceea ce duce la formarea mucegaiului pe pereți, mobilier şi obiectele personale, acesta ajungând constant în produsele alimentare. Lipsa unui sistem de ventilație pentru purificarea aerului nu corespunde, persistarea unui miros neplăcut în toaletă. Nivelul de iluminare, atât artificial, cât şi natural, este nesatisfăcător. Alimentația şi produsele alimentare sunt adesea expirate, cu un miros neplăcut de alterare. Mâncarea este pregătită necalitativ, cu încălcarea normelor sanitare, fiind adesea distribuită rece şi insuficient preparată termic. Norma alimentară nu este respectată, rația zilnică este considerabil mai mică decât cea prevăzută de regulamentul aprobat de Ministerul Justiției. Rația de carne constă într-o singură bucată o dată la 3 (trei) zile, la fel şi peştele, o singură bucată la 3 (trei) zile. Margarina nu se mai distribuie din luna ianuarie. Baia publică este situată departe de blocul locativ şi se află într-o stare avariată. Drumul până la baia publică trece pe stradă, aproximativ 100-15 de metri, iar în perioada de vară este acoperit cu noroi şi băltoacă, iar iarna cu gheață alunecoasă. Apa pentru spălat şi băut se furnizează cu întreruperi şi este rece, având un nivel ridicat de clor. Nu se prezintă corespondența în mod regulat şi la timp în edițiile proaspăt apărute ale publicațiilor. Se încalcă şi alte drepturi prevăzute de lege şi de tratatele internaționale. De asemenea, în celule sunt numeroşi ploşnițe, şvabi, care creează multiple incomodități pentru toți condamnați, inclusiv mie personal. În baza celor expuse mai sus, solicită instanței a admite plângerea în întregime, ca fiind întemeiată. Ţinând cont de gravitatea prejudiciului cauzat (starea fizică, morală şi psihică),

ca urmare a încălcării a drepturilor omului, prevăzute de art. 3 CEDO, se califică drept act de tortură și solicită să fie constatat faptul condițiilor inumane de detenție pentru toată perioada de timp.

Termenul de depunere a recursului.

Conform art. 473[4] alin.(9) Cod de procedură penală, *încheierea adoptată în condițiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părți, în termen de 15 zile de la data pronunțării, prin intermediul instanței de fond. În cazul încasării mijloacelor băneşti, încheierea instanței de judecată se execută în condițiile prevăzute de Codul de executare.*

Lucrările dosarului, atestă că judecătorul de instrucție a pronunțat încheierea, unipersonal, la data de 18 martie 2025. Copia Încheierii a fost expediată condamnatului prin intermediul oficiului poștal și a fost recepționată, conform avizului de recepție, la data de 26bmartie 2025. /f.d.11/.

Cererea de recurs a fost depusă la data de 31 martie 2025, din ce rezultă că termenul legal de declarare a recursului a fost respectat.

Procedura în fața instanței de recurs.

Conform art. 447 alin.(1) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*

Participanții au fost notificați despre data examinării cauzei și le-a fost oferit termen pentru depunerea referinței și pentru a opta cu privire la necesitatea administrării de noi probe.

În contextul normei citate, instanța de recurs a examinat recursul în absența părților în baza materialelor din dosar.

Aprecierea instanței de recurs.

Studiind materialele dosarului, analizând încheierea contestată în raport cu argumentele invocate în cerere de recurs, Completul de judecată conchide respingerea recursului declarat ca nefondat, cu menținerea încheierii judecătorului de instrucție, din următoarele considerente.

Potrivit art. 449 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: recursul este nefondat.*

Potrivit art. 469 alin.(1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: constatarea condițiilor de detenție a condamnaților;*

Conform art. 473[2] alin.(1), (2), (3), (5) Cod de procedură penală, *plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține condamnatul ori, după caz, din care a fost eliberat.* ***Plângerea referitoare la condițiile de detenție menționate la alin.(1) trebuie să conțină datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate.*** *La plângere pot fi anexate explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, și răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plângerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către*

organul care pune în executare sentința sau încheierea. Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. Plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Conform art. 473^2 alin. (2^1), (2^2) Cod de procedură penală *În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerințelor prevăzute la alin. (2), judecătorul de instrucție* ***stabilește condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor****. Dacă condamnatul îndeplinește în termen toate cerințele din încheierea judecătorului de instrucție, plângerea se consideră depusă la data prezentării inițiale. În caz contrar,* ***plângerea se declară inadmisibilă.***

După cum rezultă din materialele cauzei, la data de 24 februarie 2025 în Judecătoria Cahul, sediul Central a fost înregistrată spre examinare plângerea condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei deținut în P-5 Cahul, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, înaintată în condițiile art. 473^2 Cod de procedură penală.

Prin Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 26 martie 2025 nu s-a dat curs plângerii condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei și s-a solicitat condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei să indice în plângerea care o înaintează: - perioada la care se referă pretinsa încălcare invocată de către el și locul unde ar fi avut aceasta; - descrierea detaliată a condițiilor materiale care, în opinia sa, afectează grav drepturile sale; - să precizeze care sunt solicitările în vederea obligării administrației instituției penitenciare să înlăture condițiile materiale contestate; - să prezinte, drept anexe la plângere, în cazul în care aceste înscrisuri există, explicațiile altor condamnați sau preveniți, copiile plângerilor anterioare, adresate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante, după caz; - să prezinte dovada expedierii unei copii de pe plângerea motivată şi a celorlalte materiale către instituția penitenciară în care execută pedeapsa la momentul înaintării plângerii. S-a oferit condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei pentru lichidarea neajunsurilor menționate, termenul de 10 zile, termen care se calculează din momentul recepționării prezentei încheieri. Explică condamnatului/prevenitului, că dacă nu va lichida neajunsurile menționate, plângerea sa va fi respinsă ca inadmisibilă.

Conform avizului de recepție, la data de 05 martie 2025, condamnatului/prevenitului Ursachi Serghei a recepționat copia Încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 26 februarie 2025, dar la materialele cauzei lipsește dovada că ultimul s-ar fi conformat actului de dispoziție sau că ar fi solicitat un termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor.

Prin Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 18 martie 2025 s-a respins ca inadmisibilă plîngerea lui Ursachi Serghei împotriva condițiilor de detenție, iar ca temei s-a invocat de către instanța precum că condamnatul nu a înlăturat neajunsurile conform Încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 26 februarie 2025.

Completul de judecată mai notează că în dezacord cu Încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 18 martie 2025, la data de 31 martie 2025 Ursachi Serghei a depus recurs, unde a descris detaliat condițiile materiale care, în opinia sa, afectează grav drepturile sale.

Potrivit art. 473^3 alin.(2), (3) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare. Pentru examinarea plângerii, reprezentantul administrației instituției penitenciare prezintă instanței de judecată în scris, în termen de 30 zile, un raport în care răspunde la toate pretențiile invocate de condamnat în plângere, cu menționarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condițiilor de detenție contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului și a materialelor anexate la acesta se înmânează condamnatului care a depus plângerea de către reprezentantul administrației instituției penitenciare.*

Iar, art. 473^4 alin.(2) Cod de procedură penală prevede că, *la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum și de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condițiile contestate.*

Avînd în vedere că Ursachi Serghei nu s-a conformat Încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 26 februarie 2025 prin care i s-a solicitat respectarea prevederilor art. 473^2 alin. (2) Cod de procedură penală potrivit căruia condamnatul/prevenitul urmează să descrie în plîngerea referitoare la condițiile de detenție cu datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului și ținînd cont că judecătorul de instrucție a respectat prevederile art. 473^2 alin. (2^1), (2^2) Cod de procedură penală, Completul de judecată notează că corect a fost respinsă în final plîngerea lui Ursachi Serghei ca fiind inadmisibilă.

Tot aici este de notat că Completul de judecată nu poate considera că descrierea condițiilor materiale care, în opinia sa, afectează grav drepturile sale, în cererea de recurs, constituie temei de a admite recursul și a casa Încheierea judecătoriei Cahul, sediul central din data de 18 martie 2025, or, prin recurs, instanța de recurs, verifică legalitatea încheierii recurate, indiferent de faptul că Ursachi Serghei a încercat cumva să înlăture omisiunile stabilite în Încheierea judecătoriei Cahul, sediul central din data de 26 februarie 2025.

Prin urmare, Completul de judecată consideră că Încheierea judecătoriei Cahul, sediul central din data de 18 martie 2025 este întemeiată, adoptată de judecătorul de instrucție, reieșind din circumstanțele stabilite la ziua emiterii ei.

Tot odată, Completul de judecată notează că respingerea recursului depus din numele lui Ursachi Serghei nu îl îngrădește de dreptul de a depune repetat o nouă plîngere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, cu respectarea normelor de procedură.

În final, Completul de judecată atestă că recursul declarat de Ursachi Serghei împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 18 martie 2025, nu conține nici unul din temeiurile prevăzute de art. 444 din Codul de procedură penală pentru atacarea hotărârilor cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, fapt ce constituie temei de respingere a cererii de recurs ca fiind nefondată, cu menținerea încheierii în cauză.

Călăuzindu-se de prevederile art. 447-449 alin.(1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Completul de judecată, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat, recursul declarat de Ursachi Serghei.

Se menține încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 18 martie 2025, pronunțată în cauza, la plângerea condamnatului Ursachi Serghei, împotriva Instituțiilor Penitenciare din Republica Moldova referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului de judecată **Vitalie MOVILĂ**

Judecătorii **Evgheni BANCOV**

Inga GORLENCO